

IN DEZE
NIEUWSBRIEF:

- Nieuwe tentoonstelling: Samen-leven
- Uit de museumwinkel
- Kennismaken met Frederieke Jeletich
- Touchscreens bij de schatkamer
- Agenda
- 35 vrouwen, 35 schilderijen, 1 droom
- Daphne 100.000ste bezoeker Sjoel Elburg
- Intussen bij de Elburgse musea

Uit de museumwinkel

Voor een blijvende herinnering aan een bezoek van de Sjoel kunt u in onze winkel terecht. Bijvoorbeeld diverse hangers met Joodse symbolen, zoals de Davidsster. Hier afgebeeld een hanger met de Hebreeuwse letters die samen het woord 'chai' vormen, ofwel 'leven'.

Deze hangers zijn in de museumwinkel te koop voor € 12,95.

NIEUWSBRIEF VAN DE
STICHTING VRIENDEN VAN
DE SYNAGOGUE ELBURG

NR. 15
JANUARI 2016

Samen-leven

Vrouwen en hun olijfbomen

35 vrouwen met een verschillende culturele en religieuze achtergrond - joods, islamitisch, christelijk en Circassisch - hebben samen gewerkt in een workshop onder leiding van kunstnares Sheila Dvora Casdi in het WIZO Community Center in Afula in Israël. Met de schilderkunst als bindmiddel slagen zij erin om een sfeer van verdraagzaamheid en respect te scheppen. De schilderijen zijn al in verscheidene Europese landen tentoongesteld en zijn vanaf 12 februari te zien in Museum Sjoel Elburg.

[Lees verder op het binnenblad...](#)

Van de penningmeester

De Stichting Vrienden van de Synagoge Elburg wil de donateurs en de leden van de club van 100 hartelijk bedanken voor de bijdragen in het afgelopen jaar. Deze financiële steun is hard nodig; hiermee kunnen noodzakelijke investeringen worden gedaan waarvoor anders geen geld geweest zou zijn. Ook in 2015 hebben we er weer heel nuttige dingen mee kunnen doen. Er is bijvoorbeeld een schilderij aangekocht van Gerda Steinhauer uit de in de Sjoel gehouden expositie Geleende Gezichten. Dit schilderij is een waardevolle

aanvulling op onze collectie. Ook kon de plaquette worden bekostigd van Roosje Vecht, die tijdens de Open Joodse Huizendag een plekje heeft gekregen aan het pand Beekstraat 38 in Elburg. Hier werd Roosje in 1881 geboren. Verder werd bijgedragen in de aanschafkosten van twee touchscreens (digitale informatiepanelen) bij de grote vitrine in de Sjoel.

Toch blijven er wensen. Daarom rekenen we ook in 2016 weer graag op onze donateurs en leden van de club van 100.

Wij nodigen een ieder uit de donatie/bijdrage te storten op bankrekening NL83ABNA 0533 0479 19, ten name van de Stichting Vrienden van de Synagoge Elburg. Zij die een machtiging gaven voor automatische incasso hoeven niets te doen. Over enige tijd wordt hun donatie of bijdrage automatisch geïnd.

Alvast hartelijk dank!
De penningmeester van de Stichting Vrienden.

Nader kennismaken met Frederieke Jeletich

Frederieke Jeletich vormt samen met Tom Bergstra, Lydie van Dijk en Bep de Waard de werkgroep tentoonstellingen, die verantwoordelijk is voor de samenstelling van de tijdelijke tentoonstellingen in de Sjoel.

Het moment waarop mij gevraagd wordt iets over mezelf te schrijven voor deze editie van de Sjoel valt - toeval of niet - precies samen met het moment dat mijn bedrijf Cultuurproject tien jaar bestaat. Dat betekent dat ik ook al weer tien jaar adviseur ben van het bestuur van de Stichting Synagoge Elburg. Maar mijn betrokkenheid bij Museum Sjoel Elburg gaat zelfs nog verder terug: toen in de loop van 2003 de plannen voor een 'joods mu-

temuseum Elburg deel uit van de werkgroep die daarvoor werd opgericht. In de jaren tot 2006 bleef ik nauw betrokken bij de eerste stappen op weg naar het nieuwe museum en kon daarna gelukkig ook vanuit mijn eigen bedrijf een bijdrage blijven leveren.

Die lag - en ligt nog steeds - op het maken van zo professioneel mogelijke presentaties. De nadruk ligt daarbij voor mij in de eerste plaats natuurlijk op de museale presentaties: de vaste opstelling in de voormalige synagoge en de tijdelijke tentoonstellingen. Maar ook andere vormen van presentaties als het drukwerk, de website, de entree en museumwinkel en de ontvangst van gasten zijn daarbij van groot belang. Al deze onderdelen bepalen samen hoe gasten hun bezoek aan Museum Sjoel Elburg ervaren. Hoe hoger de kwaliteit van de presentaties, hoe beter bezoekers de informatie over het joodse leven in Elburg en in de mediere tot zich kunnen nemen en hoe beter de doelstellingen

van het museum kunnen worden overgebracht.

Natuurlijk is dat niet altijd makkelijk met de beperkte financiële middelen die de Stichting Sjoel Elburg ter beschikking staan, maar gelukkig drijft het museum op een hele schare aan enthousiaste vrijwilligers die keer op keer tot heel veel in staat blijkt te zijn. Naast de verhalen die het museum vertelt, maakt die enorme motivatie van de vrijwilligers Museum Sjoel Elburg voor veel bezoekers en externe partijen, maar ook voor mij, tot een bijzonder museum.

In de afgelopen tien jaar heb ik veel bijzondere momenten letterlijk en figuurlijk 'mee mogen maken' en ik hoop van harte dat dat ook de komende periode zo mag blijven gaan. Voor 2016 staan er in ieder geval weer drie bijzondere tentoonstellingen op stapel en natuurlijk de uitdaging om verdere stappen te zetten op weg naar uitbreiding van het museum richting Zuiderwalstraat 11. Laten we er met elkaar een goed jaar van maken!

Frederieke Jeletich-Visser

agenda

18 januari 2016:
Cursus Bijbels Hebreuws, module 6

21 januari 2016:
Cursus Bijbels Hebreuws, module 2

25 januari 2016:
Cursus Bijbels Hebreuws, module 11

12 februari 2016:
tentoonstelling Samen-leven

6 mei 2016 (onder voorbehoud):
Voorstelling 'Philip Mechanicus, wachten op transport'

seum' serieus werden onderzocht maakte ik als conservator-directeur van (toen nog) Gemeen-

Touchscreens bij 'Schatkamer'

Zo'n anderhalf jaar geleden kreeg Museum Sjoel Elburg een schenking van een delegatie van de voormalige synagoge uit Tilburg. In deze synagoge werden al geen diensten meer gehouden. De schenking bestaat uit twee paar zilveren siertorentjes, twee zilveren schilden, een jad en een suikerstrooier.

Van de familie Van Gils uit Epe ontving Museum Sjoel Elburg in 2014 een zilveren menora en een jadje. Enige maanden geleden kreeg het museum drie fraaie chanoekia in bruikleen van de familie R. Verhoeven uit Amstelveen. Deze lampen zijn inmiddels in de zogenaamde schatkamer (de grote vitrine) geplaatst. De andere objecten nog steeds niet! En onlangs nog schonk dhr. E.J.F. van Gent uit Apeldoorn Museum Sjoel Elburg een prachtige siddur

(gebedenboek).

Wanneer al deze nieuwe objecten ook in de schatkamer worden tentoongesteld, staan er met elkaar ruim twintig. Het probleem is dan hoe de informatie bij die objecten leesbaar en (enigszins) esthetisch kan worden vormgegeven zonder teveel afbreuk te doen aan het totaalbeeld. Het idee is dit te doen met behulp van twee touchscreens buiten de vitrine, op de plaats waar nu twee kleine vitrines staan aan weerszijden van de 'schatkamer'.

Voordelen

Met behulp van de touchscreens kan veel meer informatie over de objecten worden gegeven. Die informatie kan 'gelaagd' worden aangeboden met mogelijkheden voor film en/of geluid/muziek. De leden van de werkgroep educa-

tie zullen aanvullende informatie aanleveren en het educatieve programma aanpassen aan deze eigentijdse informatieverstrekking, die voor leerlingen van basis- en voorgezet onderwijs bijzonder aantrekkelijk en leerzaam is.

Nog zesduizend

Dergelijke plannen brengen natuurlijk kosten met zich mee. Gelukkig heeft het bestuur van de Stichting Vrienden Synagoge Elburg heel genereus vijfduizend euro beschikbaar gesteld! De resterende zesduizend zullen via fondsenwerving moeten worden verkregen. Inmiddels is de werkgroep tentoonstellingen gestart met het anschrijven van fondsen maar mocht u nog een andere manier weten om de benodigde gelden bij elkaar te krijgen, laat dat dan alstublieft weten (info@sjoelburg.nl).

Ik geloof in het samenleven van volkeren, het is mogelijk en nodig. Daarom is dit project ook zo belangrijk.

Dalya Notkin-Segal

Vijfendertig vrouwen met een verschillende culturele en religieuze achtergrond hebben samengewerkt in een workshop onder leiding van kunstenares Sheila Dvora Casdi in het WIZO Community Center in Afula in Israël. Voorbijgaand aan alle spanningen en culturele verschillen zijn tijdens het schilderen hechte vriendschappen gesloten.

WIZO (Women's International Zionist Organization) is een wereldwijde vrijwilligersorganisatie die maatschappelijke, educatieve en sociaal-culturele projecten in Israël ondersteunt om kwetsbare groepen in de samenleving een beter leven te bieden, ongeacht hun achtergrond of geloofsovertuiging. WIZO is actief in 52 landen en ondersteunt in Israël 800 projecten. Er zijn diverse multiculturele projecten waar Israëlische vrouwen en kinderen uit alle culturele en religieuze achtergronden — joodse, islamitische, christelijke en Circassische — gezamenlijk gebruik van maken. De tentoonstelling 'SAMEN-LEVEN Vrouwen en hun olijfbomen' is hier één van.

WIZO Community Center Afula

Afula (45.000 inwoner) is een levendige, multiculturele stad in het noorden van Israël. In de loop van de jaren heeft de stad meerdere groepen immigranten opgevangen, onder meer Joden afkomstig uit het Midden-Oosten, Noord-Afrika, de voormalige Sovjet-Unie en Ethiopië. Afula ligt in de buurt van Nazareth en is deels in een vallei en deels tegen een berghelling gebouwd. In de naaste omgeving bevinden zich Arabische dorpen maar ook dorpen bewoond door Circassiërs uit de Kaukasus.

Enkele trotse kunstenaressen met hun werk in het Atrium van het stadhuis van Den Haag.

Het WIZO Community Center ligt in een arme buurt en organiseert activiteiten voor alle inwoners van Afula en omliggende dorpen. Directeur Daniël Benn is ervan overtuigd dat de gemeenschap gebaat is bij outreach programma's en programma's, die uitgaan van behoeftes die in de samenleving bestaan. Vanuit deze gedachte en onder zijn leiding kwam het project SAMEN-LEVEN tot stand.

Teken van verdraagzaamheid

Het is een inspirerende tentoonstelling geworden van vrouwen, die allemaal eenzelfde droom delen. In hun schilderijen verbeelden zij hun diepste gevoelens en gedachten. Vrouwen, die willen laten zien dat vriendschap, loyaliteit en verdraagzaamheid mogelijk is, ondanks alle obstakels op de weg ernaar.

Vrouwen en hun olijfbomen

De 35 schilderijen hebben allemaal hetzelfde onderwerp, maar zijn toch elk voor zich uniek, gebaseerd als ze zijn op de persoonlijke verhalen van en de interactie tussen de vrouwen in deze bijzondere kunstklas. De geschiedenis van de olijfbom gaat helemaal terug tot Mesopotamië, Syrië en Israël, duizenden jaren voor de gewone jaartelling. Volgens het Jodendom staan de olijfbom en de olie ervan symbool voor rechtvaardigheid en barmhartigheid. Volgens de christelijke evangeliën is het een symbool van vrede en liefde. In de koran en Islam wordt de olijfbom gezien als de centrale boom, de as van de wereld, hét symbool van de universele mens.

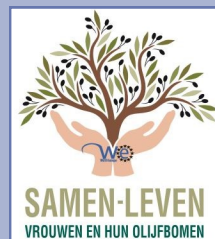
Reizende tentoonstelling

In het voorjaar van 2014 zijn de werken in de Gemeentelijke Galerie Afula en het Frans Cultureel Centrum in Nazareth te zien geweest.

De schilderijen zijn in meerdere Europese landen tentoongesteld en reisden vanaf november 2014 door Frankrijk waar ze in veel steden te zien zijn geweest. WIZO Nederland is bijzonder blij de werken ook in Nederland - in Den Haag, Rotterdam en Elburg - te kunnen presenteren. Daarna gaat de tentoonstelling naar Engeland en ten slotte naar de VN in Genève.

Museum Sjoel Elburg

Het bestuur van Museum Sjoel Elburg is WIZO Nederland bijzonder erkentelijk voor de geboden mogelijkheid de tentoonstelling in Elburg te kunnen presenteren. Immers, Museum Sjoel Elburg stelt zich niet alleen tot doel de verdwenen joodse gemeenschap van Elburg door middel van verhalen over personen, tradities en feesten in de voormalige synagoge present te stellen maar wil ook een historisch perspectief bieden voor een actueel thema: integratie, respect en verdraagzaamheid. De tentoonstelling SAMEN-LEVEN sluit dan ook aan bij deze doelstelling van het museum.

**Van
12 februari
t/m
16 april
zijn de 35
werkstukken
te
bewonderen
in Museum
Sjoel Elburg.**

In het nieuws

Daphne Wieteler 100.000ste bezoeker van Sjoel Elburg

Maandag 26 oktober jl. ontving Museum Sjoel Elburg de honderdduizendste bezoeker sinds de opening in 2008. Het was Daphne Wieteler, één van de leerlingen van groep 8 van basisschool De Wildemaet uit Elburg. De leerlingen bezochten het

museum in het kader van de zogenaamde erfgoedleerlijn voor basisscholen, een leerlijn die enige jaren geleden is samengesteld door de stichting Edu-art van de Provincie Gelderland.

De klas onder leiding van meester Rynco Pierik werd om 09.30 uur buiten welkom geheten door museumvoorzitter Theo van Ledden, die de verbaasde leerlingen vertelde dat het feest was en dat daarom de vlag uit hing en dat er voor iedereen binnen taart klaar stond. Daarna nodigde hij Daphne uit haar naam op een bord te schrijven

waardoor zij officieel de honderdduizendste bezoeker van het museum werd!

Na het nuttigen van taart en fris gingen de leerlingen naar de educatieve ruimte waar ze 'les' kregen over de geschiedenis van joods Elburg en over de joodse godsdienst. De verwerking van verhalen vond plaats in de vorm van opdrachten in het museum en

op de joodse begraafplaats. Na afloop kregen alle leerlingen een fraaie sleutel-hanger cadeau. Het educatieve programma in Museum Sjoel Elburg is een groot succes. Vorig schooljaar bezochten maar

lieft 1300 leerlingen van basis- en voortgezet onderwijs het museum in de Graaf Hendriksteeg. Ongeveer een op de tien bezoekers is een leerling. Een zeer belangrijke doelgroep voor een museum dat voor de exploitatie grotendeels afhankelijk is van de entreegelden!

Certificaten Cursus Bijbels Hebreeuws

Ter afsluiting van elke module van de cursussen Bijbels Hebreeuws die in de Sjoel Elburg gegeven worden, krijgen de deelnemers een certificaat uitgereikt.

In het LOE-weekoverzicht van week 51 van 2015 is daar verslag van gedaan; deze uitzending is nog te bekijken via YouTube: <https://www.youtube.com/embed/rlikBUyWf2o> (vanaf ongeveer 3.15 minuten).

Volg ons op:

twitter.com/SjoelElburg of

facebook.com/museum-sjoel-elburg

Of bezoek de website van de Sjoel voor het laatste nieuws: www.sjoelburg.nl

Intussen bij de Elburgse musea

Met ingang van het nieuwe jaar zijn de toegangsprijzen voor Museum Sjoel Elburg verhoogd van €5,00 naar €6,00. Ook Museum Elburg heeft de prijzen verhoogd.

De verhoging is noodzakelijk om een dreigend structureel tekort in de exploitatie van ons museum op te vangen. Er is hierover overleg geweest met de andere musea. Nu de herinrichting van Museum Elburg bijna gereed is, is het ook voor dit museum een goed moment om de tarieven bij te stellen.

Als donateur blijft u natuurlijk - op vertoon van uw donateurskaart - vrije toegang houden tot ons museum.

Intussen kunt u ook een proef verwachten met verruimde openingstelling van de musea. Dat past in een landelijke trend. Er zal bekeken worden of het de moeite waard is om de musea in de zomermaanden ook op maandag open te stellen. Ook op Hemelvaartsdag zal het mogelijk zijn om een bezoek te brengen.

Tijdens de laatste editie van Kerst in de Vesting hebben enkele tientallen mensen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om op de vrijdagavond ons museum te bekijken.

Entreprijzen Sjoel per 1-1-2016	
Volwassenen	€ 6,00
13 t/m 18 jaar	€ 6,00
CJP	€ 2,00
0 t/m 12 jaar	gratis
Museumkaart	gratis
Donateurs Stichting Vrienden	gratis
Rembrandtkaart	gratis
ICOM-kaart	gratis

Steun de Vrienden van de Sjoel Elburg

NL83ABNA0533047919 t.n.v.
Stichting Vrienden Synagoge Elburg

Voor (periodieke) schenkingen is slechts een onderlinge overeenkomst nodig. U kunt hiervoor contact opnemen met onze secretaris.

Giften aan een culturele instelling zijn voor 125% aftrekbaar bij uw aangifte inkomstenbelasting.

De Stichting Vrienden van de Synagoge van Elburg is eind 2006 opgericht ter ondersteuning van het museum Sjoel Elburg. De Stichting ondersteunt de zogenaamde 'moederstichting' die het museum en de collectie beheert.

Tot de taken van de 'Vrienden' behoort o.a. het werven van donateurs, suppoosten en gidsen, het organiseren van lezingen, excursies en rondleidingen.

Het secretariaat is gevestigd:

Talksteenstraat 12, 8084 XW 't Harde
tel.: 0525-652879

email: vrienden@sjoelburg.nl

Voor bijdragen aan / suggesties voor deze nieuwsbrief kunt u ons mailen: redactiesjofar@sjoelburg.nl